

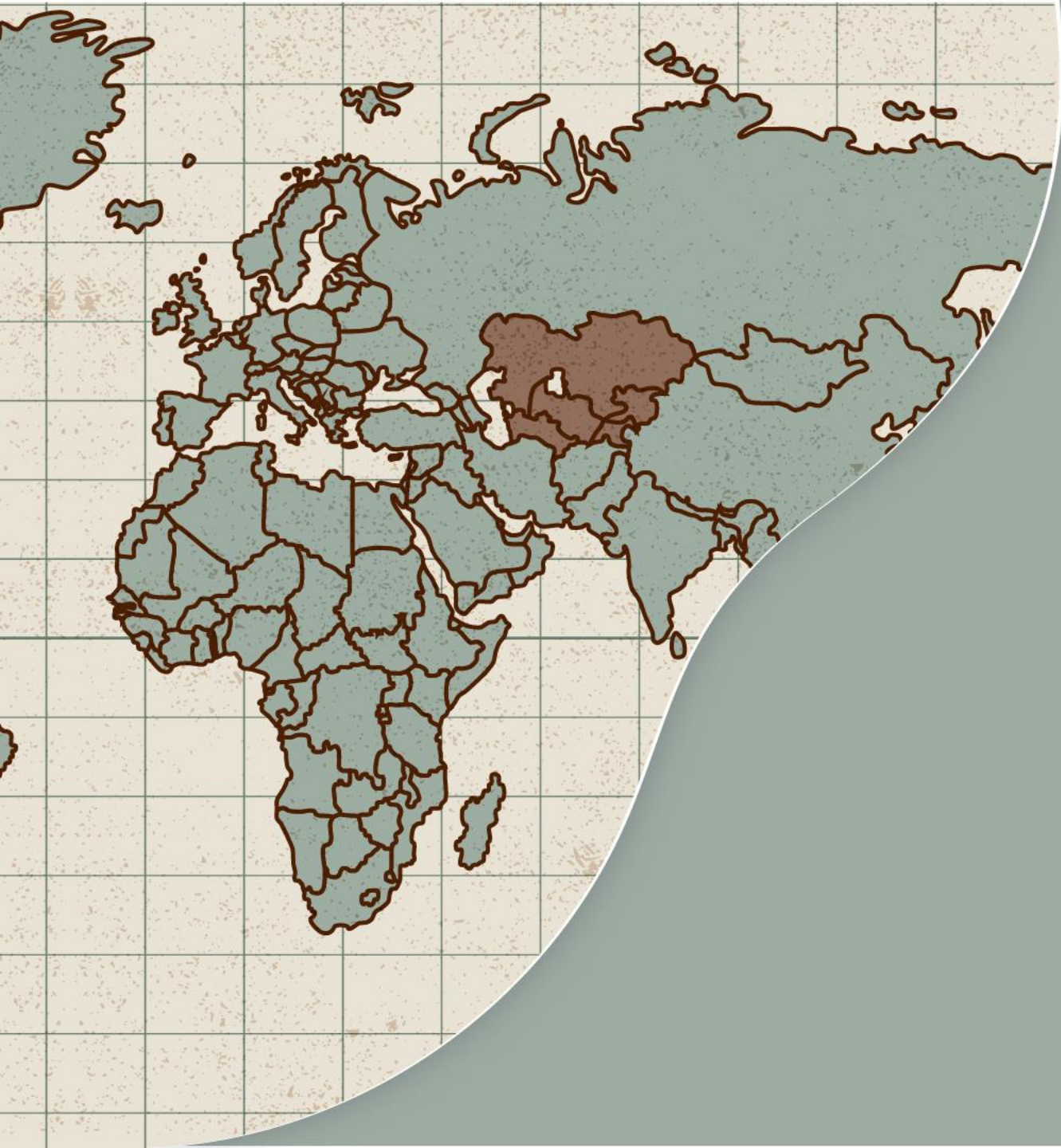
รายวิชา ประวัติศาสตร์

เรื่อง อารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชีย
ตะวันตกเฉียงใต้

รหัสวิชา ส22104 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ครูผู้สอน นิตยา จวบรัมย์

ทบทวน

ที่ตั้งและสภาพทางภูมิศาสตร์ของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ที่มีผลต่อพัฒนาการทางประวัติศาสตร์

แผนที่แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ที่มา: ประเสริฐ วิทยาวัตร และคนอื่น ๆ. หนังสือเรียนสังคมศึกษา ส 203 ทวีปของเรา, 2544, หน้า 169.

ภาพแผนที่ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ที่มา <https://asia.tech.blog/>

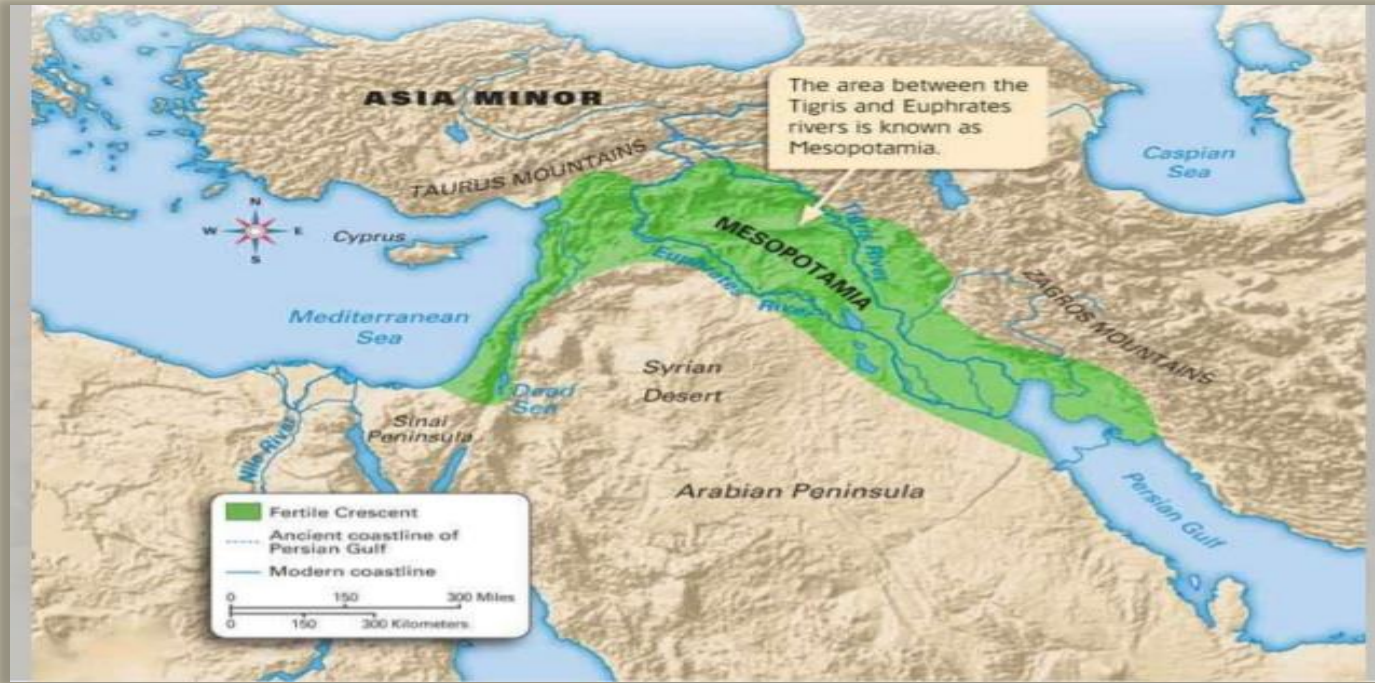
อักษร คูนiform ของชนชาติสุเมเรียน

อารยธรรมเมโสโปเตเมีย

แผนที่อารยธรรมเมโสโปเตเมีย

เมโสโปเตเมีย เป็นคำภาษากรีก แปลว่า ที่ระหว่างแม่น้ำ ดินแดน
ที่ชาวกรีกเรียกว่า เมโสโปเตเมียนี้ตั้งอยู่บริเวณลุ่มน้ำไทกริสและ
ยูเฟรติส

- กำเนิดในกลุ่มแม่น้ำสองสาย คือ ไทกริสและยูเฟรติส เป็นแหล่งอารยธรรมแรกของโลก เมื่อประมาณ 3500 ปี ก่อนค.ศ.
- เป็นแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์ท่ามกลางดินแดนทะเลทรายและภูเขา (ปัจจุบันได้แก่ประเทศอิรัก)

- บริเวณที่ราบที่แม่น้ำทั้งสองสายบรรจบกันและไหลลงสู่ทะเล
อ่าวเปอร์เซีย เรียกว่า “บาบิโลเนีย”
- มีชนหลายกลุ่มหลายเผ่าพลัดกันมาตั้งถิ่นฐาน และมีอำนาจ
ในดินแดนแถบนี้

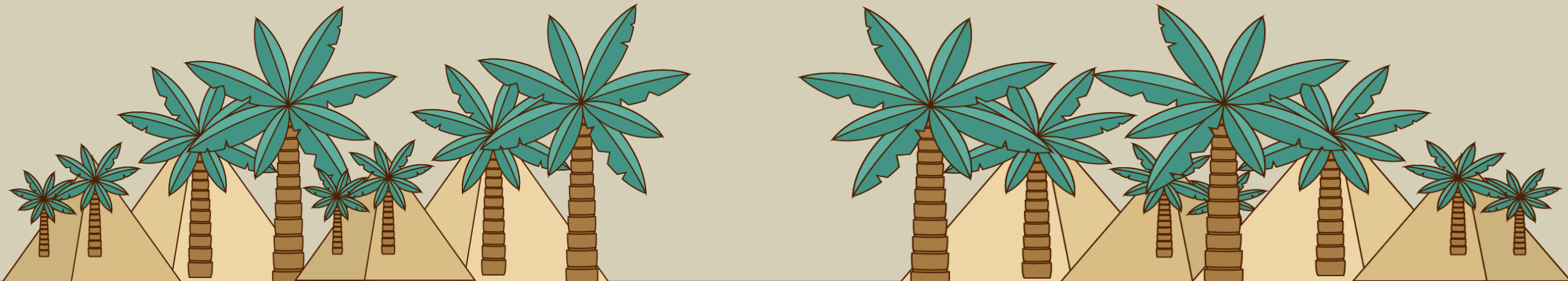

3500 BC.

ชนเผ่าสุเมเรียน Sumerian

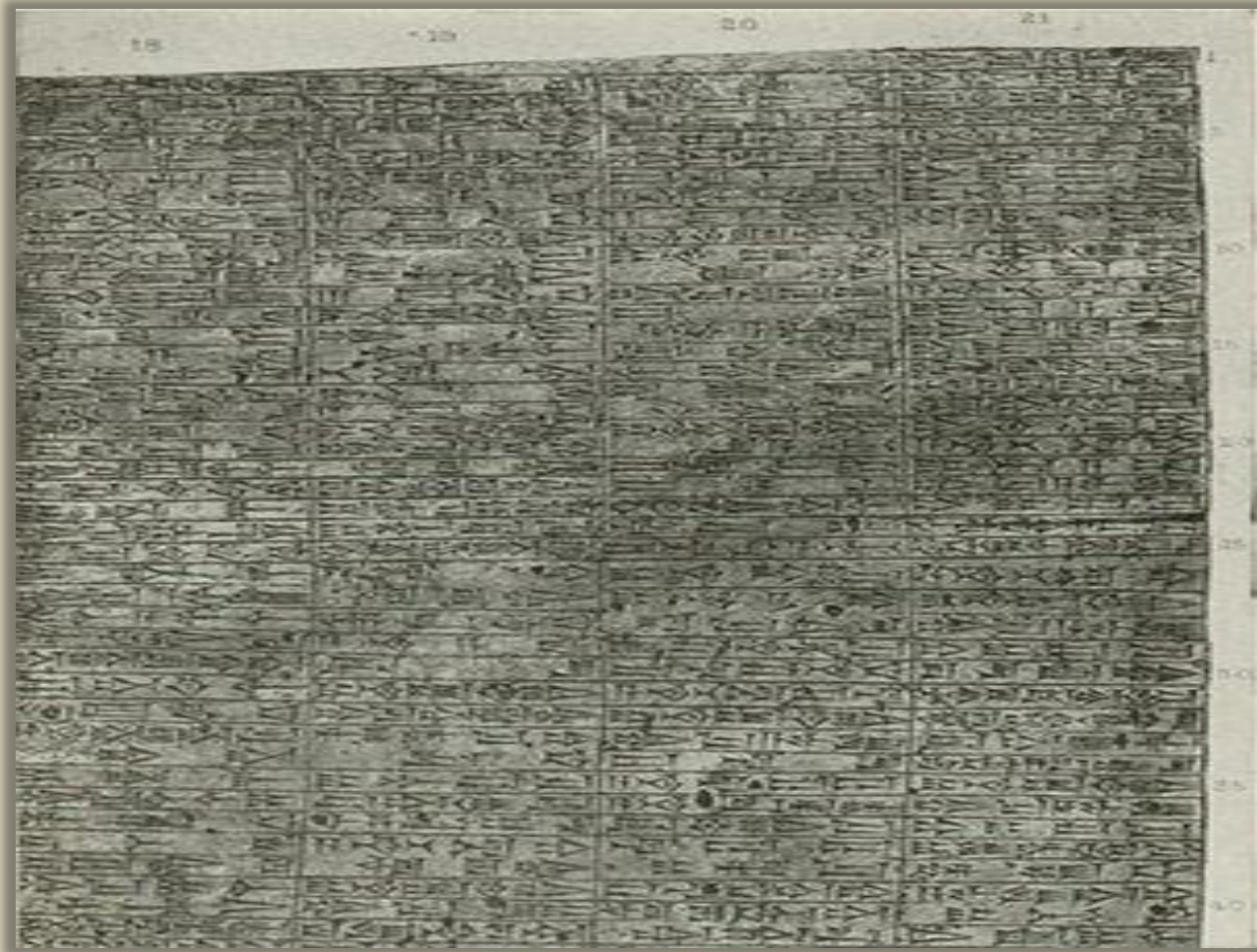
- เป็นชนเผ่าแรกที่เข้าครอบครอง และทำการก่อสร้างระบบชลประทานเป็นชาติแรก
- สังคมของสุเมเรียนยกย่อง เกรงกลัวเทพเจ้า นิยมก่อสร้างศาสนสถานเรียกว่า “ซิกกูเรต” สร้างด้วยอิฐตากแห้ง

- ชาวสุเมเรียน เป็นกลุ่มแรกที่ประดิษฐ์อักษร ได้แก่ อักษร
ลิ่ม หรือ “คูนิฟอร์ม” cuneiform นักประวัติศาสตร์จึงนับ
เอาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งยุคประวัติศาสตร์
- “กิลกาเมช” Epic of Gilgamesh เป็นมหากาพย์ ที่ถูกแต่งขึ้น
เป็นเรื่องเกี่ยวกับน้ำท่วมโลก
- มีความเจริญทางด้านคณิตศาสตร์ ปรัชญา และการช่าง ตวอง วัด

ชนเผ่าอามอไรต์ Amorite

- สมัยพระเจ้าฮัมมูราบี (1792-1745 B.C.) ได้มี “ประมวลกฎหมายฮัมมูราบี” เป็นลายลักษณ์อักษร จารึกแผ่นศิลา ยึดถือหลัก ตาต่อตา ฟันต่อฟัน ในการลงโทษ
- หลังจากสุเมเรียนเสื่อมอำนาจ ชาวอามอไรต์ Amorite ได้ตั้ง อาณาจักรบาบิโลเนีย Babylonia ขึ้นมา การปกครองแบบ รวมศูนย์ การจัดเก็บภาษี การเกณฑ์ทหาร

แผ่นจารึกประมวลกฎหมายฮัมมูราบี

แผ่นจารึกประมวลกฎหมายฮัมมูราบี. ที่มา <https://th.wikipedia.org/wiki>

ชนเผ่าฮิตไทต์ Hittite

- พวกฮิตไทต์เป็นพวกอินโด-ยูโรเปียน ที่อพยพมาจากทางเหนือของทะเลดำ
- ต่อมาได้ขยายอิทธิพลเข้าไปในเขตจักรวรรดิบาบิโลนและเข้าครอบครองดินแดน

ชนเผ่าคัสไซต์ Kassite

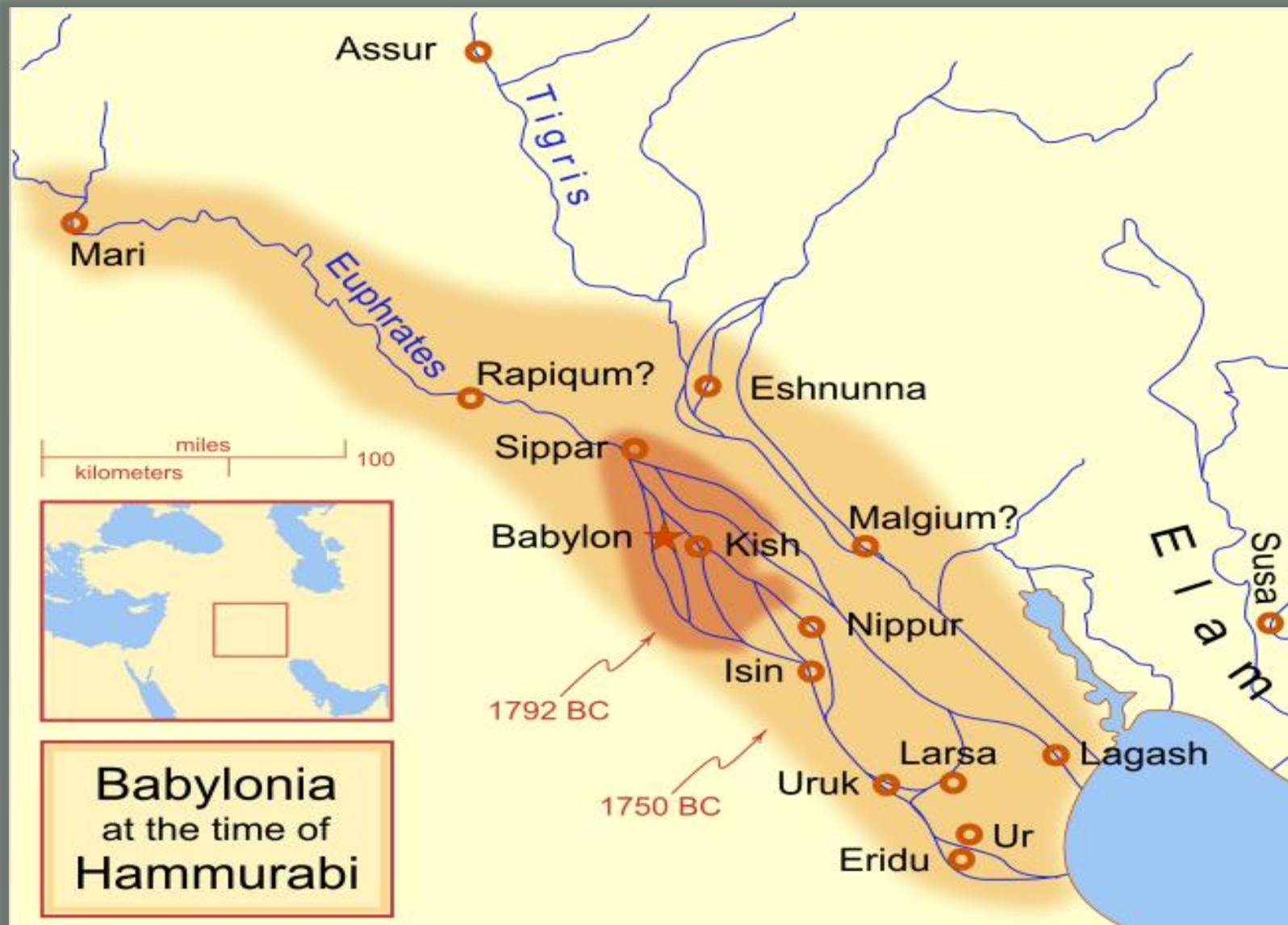
- อพยพมาจาก เทือกเขาสาโกรส เข้าครอบครองต่อ และมีอายุยาวนานต่อเนื่องกว่า 400 ปี

ชนเผ่าอัสซีเรีย

- พวกอัสซีเรียน ได้เข้ายึดครองกรุงบาบิโลน มีศูนย์กลางที่นิเนเวห์ ตั้งจักรวรรดิอัสซีเรีย Assyrian
- สมัยพระเจ้าอัสซूरบานิปาล 668-629 B.C. อัสซีเรียมีความเจริญขีดสุด

ชนเผ่าคาลเดีย

- สมัยพระเจ้าเนบูคัดเนสซาร์ 605-562 B.C. สามารถตีเยรูซาเลม และกวาดต้อนเชลยมาเป็นจำนวนมาก ได้สร้าง “สวนลอยแห่งบาบิโลน” Hanging Gardens of Babylon
- ชาวคาลเดียน เป็นชาติแรกที่น่าเอาความรู้ด้านดาราศาสตร์ มาพยากรณ์โชคชะตามนุษย์ และยังสามารถคำนวณด้านดาราศาสตร์ได้อย่างแม่นยำ

สวนลอยแห่งกรุงบาบิโลน

ตั้งอยู่กลางทะเลทราย เมืองแบกแดด ประเทศอิรัก

พระเจ้าไซรัสมหาราช แห่งเปอร์เซีย

- เข้ายึดครอง และผนวกเข้ากับจักรวรรดิเปอร์เซียทำให้ประวัติศาสตร์แถบเมโสโปเตเมียสิ้นสุดลง

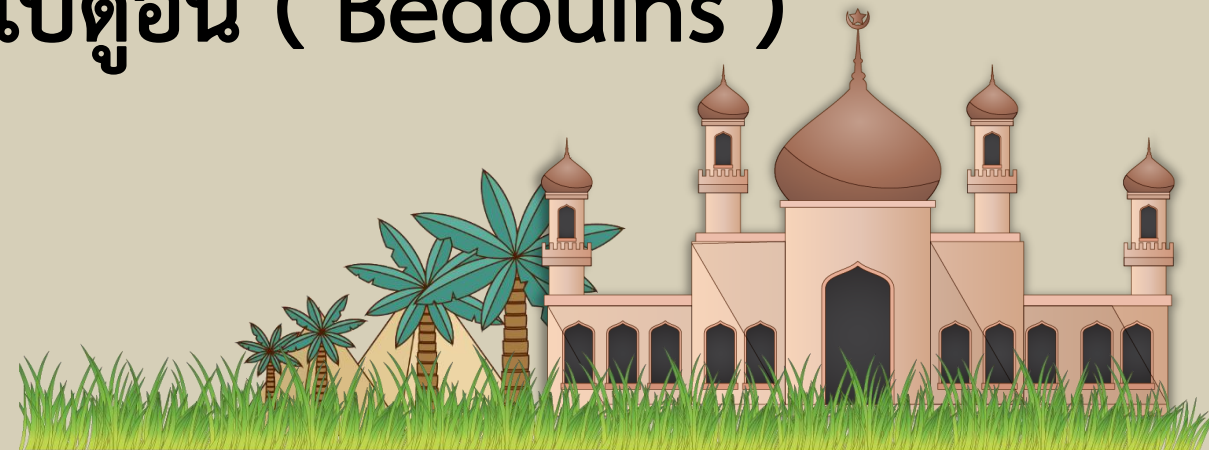
อารยธรรมมุสลิม

ความก้าวหน้าที่ได้รับแรงคลไจมาจากอิทธิพลของศาสนาอิสลาม
สร้างขึ้นโดยชาวมุสลิมเชื้อชาติต่าง ๆ แต่เนื่องจากศาสดามุฮัมมัด
ผู้ประกาศศาสนาเป็นชาวอาหรับ ดังนั้น กลุ่มอาหรับจึงมีบทบาท
สำคัญในการให้กำเนิดอารยธรรมอิสลาม

อารยธรรมมุสลิม

คาบสมุทรอาหรับในช่วงระยะที่อารยธรรมอิสลามถือกำเนิด
เป็นดินแดน ซึ่งประชากรแบ่งแยกออกเป็น เผ่าพันธุ์หลายเผ่า
ต่างก็มีวิถีชีวิตที่อาจแบ่งออกเป็นสองแบบ คือ พวกที่เร่ร่อน
ตามทะเลทรายซึ่งเรียกกันว่า พวกเบดูอิน (Bedouins)

อารยธรรมอิสลามจะถือกำเนิดจากชนเผ่าที่ตั้งหลักแหล่ง
อยู่ในเมืองก็ตาม แต่อิทธิพลของวัฒนธรรมของชนเผ่าเร่ร่อน
ในทะเลทราย ก็ปรากฏเด่นชัดอยู่ในพัฒนาการของอารยธรรม
อิสลาม

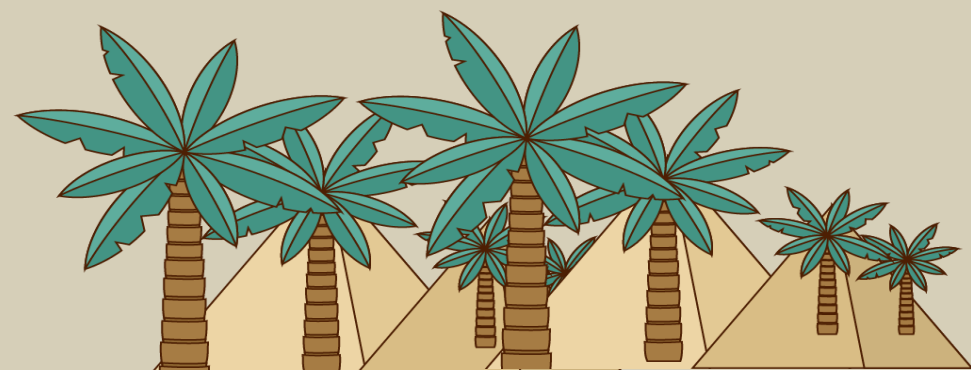
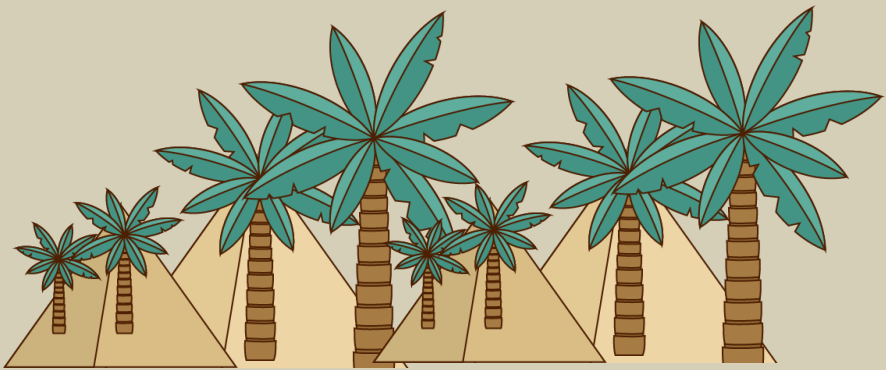
ตัวอย่าง ขนบธรรมเนียมประเพณีของชนเผ่าเร่ร่อน
เช่น การดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในกระโจมเพื่อสะดวกแก่การอพยพ

ศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลาม เริ่มขึ้นปี ค.ศ. 632 (พ.ศ 1175) จากชุมชนมุสลิม ที่นบีมุฮัมมัดตั้งขึ้นแล้วในคาบสมุทรอาหรับ ในศตวรรษต่อมา มีการเผยแพร่ศาสนาอิสลามไปอย่างกว้างขวางโดยเฉพาะในจักรวรรดิกาหลิบรอชิดีนและช่วงราชวงศ์อุมัยยะห์ที่ศาสนาอิสลามแพร่ไปถึงทวีปยุโรปตอนใต้ หลายร้อยปีต่อมามีราชวงศ์มุสลิมปกครองหลายประเทศ

กาหลิบ

ภาษาอาหรับเรียกว่า คอลีฟะห์ คือ ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากนบีมุฮัมมัด ให้มีหน้าที่เป็นผู้แทนของท่าน หลังจากท่านล่องลับไปแล้ว เพื่อดูแลผลประโยชน์ทั่วไปของบรรดามุสลิม กาหลิบ ที่ได้รับแต่งตั้งจาก **นบีมุฮัมมัด**

นิกายซุนนีย์

นิกายนี้รู้จักกันทั่วไปในโลกมุสลิม และชุมชนมุสลิมกลุ่มใหญ่นั้น
เชื่อและปฏิบัติตามนิกายนี้ คำว่า **ซุนนีย์** มาจากภาษาอาหรับที่ว่า
ซุนนะฮ์ แปลว่า จารีต หรือการปฏิบัติตามศาสดาไม่ว่าจะเป็น
คำพูดหรือการกระทำ แปลอีกนัยหนึ่งคือพวกที่เคร่งครัดใน
แนวทางโดยยึดหลักของคัมภีร์อัลกุรอานเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวและ
ถือว่าพระวจนะของท่านศาสดาเท่านั้น

นิกายชีอะห์

เป็นนิกายที่มีความเชื่อมั่นในเอกภาพของพระเจ้า
ยึดมั่นในอัล-กุรอานและจริยวัตรของท่านศาสดามุฮัมมัด และ
บรรดาอิมามผู้บริสุทธิ์ แนวความคิดของนิกายชีอะฮ์ คือ
เชื่อว่าท่านศาสดามุฮัมมัดได้แต่งตั้งตัวแทน (อิมาม)
ให้เป็นผู้สืบทอดเจตนารมณ์ของท่านตามพระบัญชาของพระเจ้า
ไว้ก่อนที่ท่านจะจากไป

กิจกรรม จับกลุ่ม

จับสลากบัตรคำ ดังนี้

- 1) อักษรคุณิฟอร์ม
- 2) ซิกกูแรต
- 3) ประมวลกฎหมายฮัมมูราบี
- 4) ชาวแอสซีเรียน
- 5) สวนลอยแห่งบาบิโลน
- 6) เบดูอิน
- 7) ศาสนาอิสลาม
- 8) จักรวรรดิอาหรับ
- 9) กาหลิบ
- 10) นิกายซุนนี
- 11) นิกายชีอะห์

สรุปความหมายและความสำคัญของบัตรคำดังกล่าว

ลงกระดาษ ปรีฟ

ตอบคำถาม

1. อารยธรรมเมโสโปเตเมียและอารยธรรมมุสลิมส่งผลต่อ
ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อย่างไรบ้าง

ส่งผลทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เช่น
การประดิษฐ์ตัวอักษร ระบบชลประทาน การปกครอง ระบบจักรวรรดิ
ศาสนาอิสลาม ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ เป็นต้น

ตอบคำถาม

2. การศึกษาแหล่งอารยธรรมโบราณในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีความสำคัญต่อการศึกษาประวัติศาสตร์อย่างไร

ให้ทราบถึงรากฐานของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
ที่จะมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ในยุคต่อมา

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พัฒนาการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยุคใหม่

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ใ้ความรู้ เรื่องพัฒนาการของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยุคใหม่

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

